ENTOMOLOGISKA FÖRENINGENS SAMMANTRÄDE Å GRAND RESTAURANT NATIONAL DEN 27 FEBRUARI 1905.

Vid början af sammankomsten upplästes och godkändes protokollet från Föreningens tjugufemårsfest den 14 december 1904.

Till ledamot hade invalts: Öfverjägmästaren, direktören för Kungl. Skogsinstitutet, KARL WILHELM ASTLEY FREDENBERG, på förslag af byråchefen J. MEVES.

Fotograf E. ROESLER föredrog revisionsberättelsen för 1904, hvilken berättelse ingår på annat ställe i denna tidskrift. På revisorernas förslag beviljade Föreningen full och ovillkorlig ansvarsbefrielse åt styrelsen och kassaförvaltaren.

Härefter höll kand. E. MJÖBERG föredrag: Om myrliknande insekter, hvaraf han själf benäget lämnat följande sammandrag.

Föredragaren demonstrerade en mängd sådana tillhörande flera olika insektordningar, dock mest skal- och skinnbaggar. Myrlikheten kan vara beroende på konvergens eller på mimicry. Visar det sig, att inom flera grupper eller släkten af insekter myrlikhet finnes, torde denna i regeln vara att hänföra till konvergens; om däremot inom en grupp eller ett släkte en form plötsligt uppträder, som starkt afviker i utseende från sina närmaste släktingar och påminner om en annan icke närbesläktad art, är mimicry att misstänka. I vissa fall är det endast honan, i andra

larverna eller de outvecklade insekterna, som äro myrliknande, och det kan till och med vara förhållandet, att ett tidigare stadium liknar en myrart, ett äldre en annan. Föredragaren hade på Gotska Sandön och på Fårön särskildt ingående studerat förhållandet mellan en synnerligen myrliknande högre skinnbagge, *Alydus calcaratus* L., och dels den vanliga stackmyran, dels andra mindre myrarter. Härvid hade han genom experiment lyckats fastslå, att skinnbaggen, som lefde på klöfverblad, höll sig bestämdt afskild från den förra mot honom mycket fientliga myrarten.

De myrmecophila insekterna visa ofta rätt stor likhet med värdmyran. I regeln åsyftar deras förklädnad att bedraga myrorna, med andra ord att komma myrorna att tro, att de äro varelser af deras egen art, och ej främmande insekter. Hos myrmecophilerna händer det stundom, att äfven en del arters larver visa så frappant likhet med myrornas egna larver, att myrorna själfva ej upptäcka sveket utan vårda dessa fientliga larver lika väl som sina egna.

Det är i regeln ganska lätt att påvisa det biologiska ändamålet med maskeringen. Däremot känna vi så godt som intet om själfva fenomenets natur. Genom jämförelse med vissa högre djurarter, t. ex. flundror, kameleonter, bläckfiskar m. fl., som genast eller på relativt kort tid tillpassa sig efter omgifningen, sökte föredragaren visa, att den tillpassning efter andra djur, som benämnes mimicry, först uppkommit på grund af förnimmelse och därefter inträffande reaktion. Man måste därvid tänka sig, att de vuxnas intryck återverkat på afkomman redan i det tidigaste stadiet, ägget. Under de stora tidsperioderna hade det så småningom gått därhän, att de fått myrliknande utseende.

Till belysning af föredraget visades talrika myrliknande insekter.

I sammanhang härmed yttrade sig assistenten TULLGREN, som talade om myrliknande spindlar, och professor AURIVILLIUS, som anförde ex. på intressanta myrliknande insekter och liksom föredragaren framhöll svårigheten att förklara fenomenet genom naturligt urval. Häradshöfding HULTGREN framhöll, att man måste gå mycket långt tillbaka i de geologiska tidsperioderna för att finna förklaring på så stora förändringar hos vissa insekter, som gjort dem till det yttre myrliknande.

Dagens andra föredrag hölls af byråchefen J. MEVES och handlade »om tallspinnarhärjningen». Följande sammanfattning häraf har benäget lämnats af föredraganden:

Sommaren 1902 uppträdde larver af skadeinsekten tallspinnaren, som tillhör de s. k. spinnarefjärilarnas grupp, plötsligen i oerhörda massor, afätande tallarnas barr och förstörande tallskogen på stora områden af Hedemarkens amt i Norge. Genast vidtogos där energiska åtgärder för insektens bekämpande.

Då emellertid vissa härjningstrakter voro belägna nära riksgränsen, och då just på dessa den norska regeringens önskan att bekämpa insekten strandade mot skogsägares obenägenhet att deltaga i arbetet, greps Värmlands befolkning af fruktan för en invasion. Genom kungörelser och spridande af en god tafla i 700 exemplar inhämtades anvisningar för djurets påträffande, och föredraganden besökte våren 1903 såväl de norska härjningstrakterna som de mest hotade delarna af Värmland. Detaljundersökningar anordnades på hösten, sedan larverna gått i vinterkvarter på marken, och resultatet blef, att på två trakter, nämligen i Södra Finnskoga och på en kyrkoskog, Långsjöhöjden i Lekvattnets socken, åtgärder borde vidtagas för tallträdens förseende med ringar af larvlim, på det förra stället endast i inskränkt mått, men på Långsjöhöjden, där insekten fanns i oroväckande mängd, öfver en ytvidd af omkring 200 hektar.

Hos Regeringen begärdes och erhölls genast behöfligt anslag; lim sändes från Magdeburg öfver Hamburg och Kristiania till skogs, och jägmästaren H. Wolff sattes som hölvidsman för fälttåget. Detta lyckades ock fullkomligt. När larverna våren 1904 väcktes till lif af solvärmen och upp efter trädstammarna sökte sig väg till de inbjudande tallkronorna, möttes de af limringarna, som de ej kunde öfverskrida, och ljöto en ömklig hungers- eller förgiftningsdöd. Antalet larver hade i en del af området visat sig så betydligt, att stor fara förelegat, om intet åtgjorts.

Vid en af föredraganden verkställd inspektion följande sommar och närmare detaljundersökningar på hösten befanns, att på Långsjöhöjden inom en mindre trakt, som ej blifvit limmad, visserligen ännu förekommo en del larver, men till så ringa antal, att någon härjning icke vidare var att befara, helst som genom undersökning, utförd vid skogsinstitutet af d:r G. Grönberg, befanns, att ganska många af de tillvaratagna larverna uti sig hyste parasitinsekter, tallspinnarens farligaste naturliga fiender.

Sålunda kan detta hotande tillbud till en farlig skogsförödelse numera anses kväfdt i sin linda, innan någon märkbar skadegörelse hunnit åstadkommas.

Föredraget, som dessutom behandlade vissa nu upptäckta biologiska egendomligheter hos insekten i motsats till dess syskon på kontinenten, illustrerades af kartor och en samling exemplar af djuret i dess olika utvecklingsstadier, nämligen

ägg, larv, puppa och fjäril, liksom ock af dess fiende, parasitstekeln.

I sammanhang med sitt föredrag framvisade byråchefen Meves det nyutkomna arbetet: »Berättelse öfver nunnans härjningar 1898—1902» af jägmästaren C. G. Ramstedt.

Filip Trybom.

NÅGRA AF ÖSTERGÖTLANDS SÄLLSYNTARE DAGFJÄRILAR.

Lektor N. Conr. Kindberg har meddelat en förteckning öfver de dagfjärilar, som honom veterligt anträffats i ofvan nämnda landskap, utgörande ett upprepande och en komplettering af hans uppsats i Öfv. af K. Vet. Ak. Förhandlingar för år 1867. Då vi ej gärna intaga lokalförteckningar, med mindre än att de kunna anses fullständiga, omnämnas här endast de intressantaste och sällsyntare arterna jämte angifna lokaler, hvilket kan utgöra en komplettering till Lampas Förteckning öfver Skand. och Finlands Macrolepidoptera (1885) samt Aurivillii Nordens fjärilar, hvilka arbeten förf. ej synes hafva rådfrågat.

Papilio Machaon L. S:t Anna s:n (Trybom).

Parnassius Mnemosyne L. Västra Eneby (Kindberg).

Pieris Daplidice L. (Kbg).

Lycaena Alcon Fab. Linköping, t. ex. vid Eklund (? Se Auriv. Nord. Fjärilar); *Cyllarus* Rott. Korsnäs i Skällvik (Tryb.); *minima* Fuessl. Tomta i Ledberg (Kbg); *Orion* Pall. Åby nära Norrköping (Lundborg).

Nemeobius Lucina L. Ekhult nära Linköping (Kbg).

Limenitis populi L. Ej ovanlig vissa år, t. ex. i Grebo s:n och vid Husbyfjöl (Kbg).

Argynnis Aphirape Hb. Troligen var. *Ossianus* Hbst. Vid Åby (Lundborg). Hittills sydligaste fyndort i Sverige.

Pararge achine Scop. Tinnerängen vid Linköping (Hultkrantz), Sturefors (C. E. Kindberg). Förut endast anträffad vid Vadstena och i Skåne; *Megæra* L. Korsnäs i Skällvik (Tryb.)

S. L.
